

GAZETECİLER CEMİYETİ VE TÜRKİYE  
BASIN ENSTİTÜSÜ'NÜN YAYINI :

# Bilim Yazarları ve Halka Doğru Bilgi Yayını Semineri

*20 ve 21 Ekim 1966*

— KONUŞMALAR ve TARTIŞMALAR —

Hazırlayan :

Gazeteciler Cemiyeti ve  
Türkiye Basın Enstitüsü adına

**ALİ SEMA**

YENİLİK BASIMEVİ  
İSTANBUL, 1967

## Prof. Dr. Mustafa İNAN'ın « Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu » Adına Yaptığı Konuşma

İst. Üniversitesi Rektör Vekili Prof. VEHBİ ERALP'ın alkışlarla karşılanan sözlerinden sonra, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu adına İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. MUSTAFA İNAN şu konuşmayı yapmıştır:

«Sayın dinleyenlerim,

Yurdumuzda pozitif bilimi ve teknik bilgiyi geniş halk tabakalarına yaymak ve bu alanda ilgi toplamak için yapılması gerekli işleri görülecek, bu arada «bilim yazarları» yetiştirilmesi konusunu ele alacak seminerimizi, «Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu» geniş ölçüde desteklemektedir; çünkü adı geçen Kurumun gayelerinden biri de yukarıda açıklanan konularla üst üste düşer.

Başbakanlığa bağlı olarak özel bir kanunla teşkil olunan kurumun amaçlarını şöylece özetlemek kabildir:

a) Bilimsel ve teknik alanda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak araştırma yapmak,

b) Araştırma faaliyeti için gerekli ilim elemanlarının yetişmesine yardım etmek,

c) Pozitif bilimi ve teknik bilgiyi geniş kitlelere yaymak.

Faaliyetinin daha ilk yıllarında bulunan genç kurum yukarıda sıralanan amaçlardan ilk ikisi için gerekli ciddi adımlar attığı halde üçüncüsü için daha henüz hazırlık safhasında bulunmaktadır.

Pozitif bilimi yaymak için ilk olarak, çeşitli yayınlar arasında, Kurum bir «popüler» dergi yayınlamak işini de ele almıştır.

Bu dergi, bilimdeki yenilikleri, buluş ve icadları, teknik alandaki

yeni başarıları, haberler aktüalitesini kaybetmeden, vermek tasavvurundadır.

Dergi popüler olmakla beraber konuların bilimsel değerinden fedakârlık düşünülmemektedir. Kurum bilimi yaymak görevini dergiden başka yollarla da gerçeklemeğe çalışmaktadır. Meselâ, lise seviyesinde, başarılı öğrenciler için bir kaç senedenberi yaz kursları tertiplemektedir. Ayrıca geniş çapta bilim yarışmalarını organize etmeği düşünmektedir.

Bundan başka pozitif bilim alemine, uluslararası çapta, bir katkıda bulunan değerli Türk bilim adamlarına «bilim ödülleri» dağıtmaktadır. Bu arada 1966 bilim ödülünün iki genç kıymetli alimimiz olan Prof. Dr. Talât Erben ile Prof. Dr. Oktay Sinanoğluna verildiğini iftiharla kaydetmek isterim.

Bu çalışmalar gerekli olmakla birlikte hiç bir zaman yeterli sayılmaz; bilimi teknik haberleri geniş halk tabakalarının hemen her gün ayağına götürmek için basından ve tirajı milyonları aşan günlük gazetelerden faydalanmak şarttır.

Basınımızın bu alandaki çabası yok denmese bile, yetersiz bir seviyededir. İşin çeşitli nedenleri arasında «bilim yazarları»nın hemen yok denecek derecede az olması dikkati çeken ve üzerinde çok durulması gereken bir sorundur.

Bu konuyu kendisine meslek edinmemiş bazı hevesli kimselerin ara sıra yazacakları bir kaç yazı ile, istenileni yerine getirmek kabil değildir. Çok defa üniversite ve yüksek okullarda çalışan öğretim elemanları tarafından hazırlanan bilimsel yazılar kendilerinden beklenen niteliklere sahip değildir. Ya konu günlük gazete okurunun ortalama seviyesinin çok üstünde tutulmakta veya yazı bir çok bilimsel ve teknik terimleri kapsamaması yönünden anlaşılmasa bir durumda olmaktadır.

Günlük gazete ve dergilerde çıkacak ve geniş halk kitlesine hitap edecek yazılar için şu nitelikleri saymak kabildir.

- a) Popüler olmak,
- b) Bilimsel bir değer taşımak
- c) Öğretici olmak,
- d) Derli toplu ve kısa olmak,
- e) Aktüalitesini yitirmemiş olmak.

Ayrıca yazı, resim ve kroki gibi kolay anlatacak araçlardan da faydalanmalıdır. Bu sayılan nitelikleri haiz yazıları pozitif bilim eğitimi gör-

memiş bir kimsenin tercüme yoluyla olsa bile, yazması her vakit kabil değildir. Bu gün gazete ve dergilerde ara sıra çıkan pozitif bilim ve teknik alandaki yazıların kalitesiz olma sebeplerini şöyle özetleyebiliriz.

a) Konuya vakıf olmamak

b) Bilimsel terimlerdeki çevirme güçlükleri

c) İşin tatbikatındaki hızlılık

d) Konunun çok yeni olması yüzünden danışılacak kimselerin azlığı veya büsbütün yokluğu

Son olarak bu alanda yapılması gerekli hususlar hakkında bazı tekliflerimiz olacaktır:

Doğru ve aktüel haberi geniş halk tabakalarına duyurmak için (Pozitif bilim ve teknik alanda) uzmanlığı olan bir haber merkezinin kurulması, işi geniş çapta kolaylaştıracaktır.

Diğer bir teklifimiz de, basınımızın bu dâvaya bu günkü dozdan biraz daha fazla önem vermesidir.

Üçüncü bir nokta da, pozitif bir bilim dalından gelen ve gazetecilik sanatına vakıf kimseleri teşvik etmek ve bilim yazarı olarak yetiştirmeleri için ayrı bir çaba sarfetmektir.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu yukarıda yapılan tekliflerin gerçekleşmesinde basınımıza çok yararlı olabilir; yeterki iş birliği kurulsun.

Seminere Kurum adına başarılar dilerim.»